

Recepšu grāmata sabiedrības „athipnotizēšanas” procedūrai

Iznākusi grāmata „Vides vadība un energopārvaldība”

Dagnija Blumberga 29.augusts 2014 12:00

Mani kā enerģētikas speciālisti suģestē vides aspektu svarīgums cilvēces izdzīvošanā. Mēs nevaram nelīkties ne zinīs par klimata pārmaiņām, kaut arī cilvēki cits citu mierina ar laika apstākļu maiņu regularitāti.

Vienmēr esmu domājusi par to, ka esam hipnotizēti, jo skaidri apzinoties, ka, paaugstinot energoefektivitāti, ir iespējams samazināt maksu par enerģiju šodien, rīt un tālākā nākotnē. Tomēr tajā pašā laikā cilvēku uzvedība Latvijā neliecina par aktīvu rīcību ne indivīdu, uzņēmumu, pašvaldību, ne arī valdības līmenī. Tas nav tikai vides jautājums. Tā ir vairāk sociālas un ekonomiskas dimensijas problēma.

Tāpēc mēs, trīs Rīgas Tehniskās universitātes pasniedzējas, nododam sabiedrības vērtēšanai vides vadības bestselleru visu līmeņu administratīvajam personālam rūpniecības un komercuzņēmumos, pašvaldībās, aģentūrās un ministrijās, kā arī universitāšu akadēmisko un studējošo pārstāvju kopai. Grāmata ir mēģinājums iekustināt Latvijas vides speciālistus, rūpniekus, tehnologus, enerģētiķus un ēku pārvaldniekus sākt domāt par to, cik un kā tiek tērēti dabas resursi: ūdens, izejvielas un energoresursi.

Un tad, uzzinot cik un kā tērējam to, kas mums ir pieejams, domāt par to, kā esošo situāciju var mainīt un kā attīstīties. Tas ir mēģinājums profesionāli uzrunāt katru atsevišķi un visus kopā, ne tikai nepārtraukti salīdzinot sevi ar igauniem vai citiem ziemeļvalstu iedzīvotājiem, kuriem mums bieži gribas līdzināties dažādu jautājumu risinājumos, bet darīt to radoši un soli pa solītim.

” Mēs gribam iedrošināt Latvijas sabiedrību sākt jaunu videi draudzīgu ideju izstrādi un īstenošanu, lai nepārtraukti un ilgtspējīgi attīstītos.

Uzrakstīta recepšu grāmata „athipnotizēšanas” procedūrai. Nav viena recepte visiem, bet ir vienas un tās pašas sistēmas komponentes, kas nodrošina tehnoloģiju (esošu un jaunu, inovatīvu) videi draudzīgu darbināšanu. Tāpēc ir iespējams radoši veidot katram uzņēmumam atsevišķu un speciālu pasākumu kompozīciju dabas resursu patēriņa samazināšanā.

Šīs zinātniskās monogrāfijas mērķis ir ne tikai sniegt lasītājam iespēju izprast vides vadības un energopārvaldības zinātnes plašo diapazonu un daudzkrāsaino spektru. Balstoties uz to, valsts vadības līmeņa speciālisti rosināti vērtēt ietekmi uz vidi ne tikai projektu pieteikumu stadijā, bet arī pēcprojekta stadijā: lai sasniegtu spirāles augstāko vijumu nākamo projektu konkursu sludināšanas stadijā.

Grāmata veidota tā, lai ikviens lasītājs varētu ne vien rast atbildes uz konkrētiem vides un enerģētikas jautājumiem, bet arī gūt dziļāku izpratni par sistēmiskas pieejas priekšrocībām jebkuras nozares pārvaldībā. To apliecina šajā grāmatā aplūkoti veiksmes stāsti, kas ietver reālu ražošanas uzņēmumu, pārvaldes un mācību iestāžu sasniegumus. Monogrāfijas autoru papilduzdevums bija aplūkotās nozares speciālās terminoloģijas pilnveidošana, lai uzlabotu attiecīgo speciālistu saziņu latviešu valodā.

Monogrāfijā apkopotas un analizētas autoru zinātniskajos pētījumos gūtās atziņas, kā arī ilustrēti praktiskās pieredzes rezultāti, kas krāti, kopā ar drosmīgākajiem Latvijas uzņēmumiem sperot pirmos soļus vides pārvaldības sistēmu ieviešanā. Ilggadīgā pieredze, praktiski veidojot vides pārvaldības sistēmas pašvaldībās un uzņēmumos, kā arī mācot

uzņēmumu speciālistus, sniegusi iespēju autoriem izveidot oriģinālu un daudzšķautņainu materiālu. Valsts vides programmu un dažādu organizāciju vides pārvaldības sistēmu ieviešanas un uzturēšanas efektivitāte, ieguvumi un trūkumi vērtēti lokālā, nacionālā un starptautiskā kontekstā. Starptautiskais konteksts izriet no grāmatas autoru darbības vides pārvaldības programmās un projektos, gan pārtraugot, gan vērtējot vairākus Eiropas un citus starptautiska līmeņa projektus un programmas.

Energo pārvaldība kā atsevišķa tēma aplūkota divu iemeslu dēļ: pirmkārt, energoefektīva enerģijas ražošana un izmantošana ir Eiropas Savienības dalībvalstu attīstībai visnozīmīgākais sektors, un, otrkārt, energo pārvaldības sistēmu veidošanai ir izstrādāts jauns speciāls starptautiskais standarts ISO 50001:2011. Tā integrēšana uzņēmumos varētu kļūt par veiksmes stāstu ceļā uz mazietilpīga oglekļa sabiedrību.

Uz grāmatas vāka ir smilšu pulkstenis, kas simbolizē laiku, kas aiztek kopā ar vecajām, videi kaitīgajām tehnoloģijām, kuras ir iespējams nomainīt uz inovatīvām, videi un klimatam draudzīgām - pagriežot pulksteni un uzstādot jaunu laiku, kas atnesīs pārmaiņas.

Autore ir habilitēta inženierzinātņu doktore, Rīgas Tehniskās universitātes profesore, Vides aizsardzības un siltuma sistēmu institūta direktore